

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/98/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212234785
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jahnová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1212234785.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Jahbovej a členiek senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej, v právnej veci žalobkyne: I. H., narodená XX.XX.XXXX, trvalý pobyt A. XX, G., zastúpená Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Dobšinského 12, Bratislava, IČO: 47 238 32, proti žalovanej: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom Pažítokova 4, Bratislava, IČO: 31 813 861, o náhradu škody na zdraví a ochranu osobnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV, č. k. B2-10C/266/2012-500, zo dňa 27.3.2025, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Mestského súdu Bratislava IV, č. k. B2-10C/266/2012-500 zo dňa 27.3.2025 vo výroku I p o t v r d z u j e .

II. Odvolací súd rozsudok Mestského súdu Bratislava IV, č. k. B2-10C/266/2012-500 zo dňa 27.3.2025 vo výroku II m e n í t a k , že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 15 000,- eur do 3 troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V zostávajúcom rozsahu sa žaloba z a m i e t a .

III. Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

IV. Slovenská republika má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania štátu v rozsahu 100 %.

V. Odvolací súd o p r a v u j e záhlavie rozsudku Mestského súdu Bratislava IV, č. k. B2-10C/266/2012-500 zo dňa 27.3.2025 v časti označenia trvalého pobytu žalobkyne tak, že správne má znieť „A. XX, G.“

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava IV rozsudkom č. k. B2-10C/266/2012-500 zo dňa 27.3.2025 (v poradí druhým) výrokom prvým uložil žalovanej povinnosť doručiť žalobkyni do 7 dní od právoplatnosti rozsudku písomné ospravedlnenie v tomto znení: „Univerzitná nemocnica Bratislava sa Vám ospravedľuje za pochybenie pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti dňa 4.11.2004, ako aj za spôsobenú bolesť, utrpenie, sťažené spoločenské uplatnenie a za zásah do Vášho práva na súkromie.“ Druhým výrokom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy 200.000,- eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom súd prvej inštancie priznal žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho aj dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení poukázal na to, že žalobkyňa si titulom škody na zdraví uplatňovala nárok na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj „SSU“). Tieto nároky zdôvodňovala tým, že zamestnanec žalovanej jej v rámci popôrodnej starostlivosti dňa 04.11.2004 neposkytol

zdravotnú starostlivosť "lege artis" a spôsobil jej ťažkú ujmu na zdraví. Súd preto skúmal splnenie predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, pričom uviedol, že neposkytnutie zdravotnej starostlivosti "lege artis" mal preukázané jednoznačne a to nielen konštatovaním Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ale aj právoplatným odsúdením zamestnanca žalovanej v trestnom konaní. Podľa názoru súdu prvej inštancie bola táto skutočnosť preukázaná aj súdnoznaleckým skúmaním. Súd prvej inštancie ako preukázané konštatoval zavinené (nedbanlivostné) protiprávne konanie, ako aj vznik škody na zdraví žalobkyne a príčinnú súvislosť medzi týmto konaním a vznikom škody (kauzálny nexus). Spornou zostala otázka premlčania oboch nárokov vzhľadom na pomerne dlhé časové obdobie, ktoré uplynulo od udalosti, z ktorej vznikla škoda. Vzhľadom na to, že začiatok plynutia premlčacej doby sa pri škode na zdraví odvíja od ustálenia zdravotného stavu poškodeného, súd na túto medicínsku otázku nariadil znalecké dokazovanie. Z jeho záverov vyplynulo, že zdravotný stav žalobkyne v prípade bolestného a SSU bolo možné považovať za ustálený ku dňu 20.11.2011 a v oblasti sexuálnych a duševných porúch až dňa 08.02.2012.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 10C/266/2012-315 zo dňa 30.04.2019 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 10C/266/2012-322, zo dňa 09.05.2019 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu za bolesť v sume 9.716,- eur do troch dní, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 135.948,- eur do troch dní a vo zvyšku žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Dopĺňacím rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť súdu prostredníctvom N. súdny poplatok v sume 8.739,50 eur.

4. Súd prvej inštancie potom konštatoval, že pokiaľ žalobkyňa podala žalobu 17.12.2012, podala ju v zákonnej dvojročnej premlčacej dobe, teda včas. Pokiaľ išlo o samotnú výšku bolestného a SSU, súd prvej inštancie priznal žalobkyni odškodnenie za bolesť v sume určenej posudkom č. 119/2011 vo výške 9.716,- eur a náhradu za SSU na základe posudku č. 119/2011 v sume 24.608,- eur a na základe posudku č. 96/2012 v sume 66.024,- eur, celkom v sume 90.632,- eur. V súvislosti s tým, že žalobkyňa si v konaní uplatnila súbeh nárokov, okrem nároku na bolestné a SSU, aj nárok na ochranu osobnosti, poukázal na to, že vzhľadom na následky, ktoré poškodenie zdravia spôsobilo v oblasti životných úkonov žalobkyne, jej priznal 50 % zvýšenie SSU. Súd prvej inštancie pritom pri zvýšení náhrady za SSU prihliadol aj na skutočnosť, že žalobkyňa vo svojej podstate utrpela aj na svojej osobnosti. Keďže v rámci všeobecnej právnej úpravy každému prislúcha aj právo na ochranu zdravia (fyzického aj psychického) ako najvyššej hodnoty, náhrada za SSU v danom prípade pokrývala aj psychickú ujmu. Súd prvej inštancie dodal, že poškodením fyzického zdravia nastali nepochybne zmeny aj v psychike žalobkyne, ktoré sa prejavili stresom, zníženou kvalitou manželského života aj jej materskej a rodičovskej funkcie. Poznamenal, že zdravotný stav žalobkyne má tendencie skôr k zhoršeniu a žalobkyňa bude musieť byť doživotne v zdravotníckej starostlivosti. Nároky uplatňované žalobkyňou v zmysle § 11 a nasl. Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) súd prvej inštancie s poukazom na špeciálnu právnu úpravu v rámci § 444 OZ a zákona č. 437/2004 Z. z. nepriznal, keď ich kompenzoval aj predmetným navýšením SSU. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa všeobecných ustanovení OZ sa ako právo, ktoré má povahu majetkovú, premlčiava vo všeobecnej trojročnej lehote, pričom premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V danom prípade k zásahu do osobnostného práva (na zdravie) žalobkyne prišlo 04.11.2004, a preto premlčacia doba uplynula 04.11.2007. Keďže žaloba bola podaná až 17.12.2012, súd prvej inštancie dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa požadovala, bola aj premlčaná. Rovnako za nedôvodný považoval súd prvej inštancie aj právny názor žalobkyne, že by na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej nemal prihliadať pre rozpor s § 3 OZ, keďže v prejednávanej veci nešlo o taký výnimočný prípad, kedy sa uvedená zásada uplatňuje. Súd prvej inštancie uznal, že žalobkyňa sa po zásahu do jej zdravia musela podrobovať viacerým nevyhnutným operáciám a utrpela nielen po fyzickej, ale aj psychickej stránke, na druhej strane však konštatoval, že útrapy v psychickej oblasti neboli spôsobilé nijakým zásadným spôsobom ovplyvniť jej rozumné myslenie a úsudok do tej miery, že by nebola schopná včas vyhľadať právnu pomoc. Podotkol, že žalobkyňa netrpela žiadnou takouto psychicou chorobou. Vo vzťahu k ďalšiemu osobnostnému nároku žalobkyne vo forme morálneho zadosťučinenia súd prvej inštancie okrem už vyššie uvedeného uviedol, že nie je daná ani pasívna vecná legitímácia žalovanej, keďže ide o osobnostné právo, ktoré by malo byť uplatnené voči konkrétnemu pôvodcovi zásahu (odsúdenému lekárovi). O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

5. Krajský súd v Bratislave na základe odvolania žalobkyne i žalovanej predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie rozsudkom sp. zn. 14Co/207/2019, 14Co/215/2019 zo dňa 18.10.2022 v napadnutých výrokoch I., II. (pokiaľ išlo o priznanú sumu bolestného vo výške 9.716,- eur a priznanú sumu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 135.948,- eur), a v časti napadnutého výroku III. (ktorým súd zamietol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti), potvrdil. V napadnutom výroku III (v časti zamietnutia nároku žalobkyne na žalované ospravedlnenie z titulu ochrany osobnosti) a vo výroku IV (trovy prvoinštančného konania) zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň zrušil dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 10C/266/2012-322.

6. Najvyšší súd SR (ako súd dovolací) uznesením sp. zn. 4Cdo/34/2023 zo dňa 31.01.2024, rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 14Co/207/2019, 14Co/215/2019 zo dňa 18.10.2022 vo výroku, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v časti týkajúcej sa zamietnutia nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd bol toho názoru, že žalovanou vznesená námietka premičania voči nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy je rozporná s dobrými mravmi. V ďalšom konaní mal odvolací súd opätovne posúdiť opodstatnenosť uplatneného nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy.

7. Následne odvolací súd uznesením č. k. 14Co/30/2024-476 zo dňa 30.04.2024 rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 10C/266/2012-315 zo dňa 30.04.2019 v časti napadnutého výroku III (ktorým súd prvej inštancie zamietol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti) zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že neboli doposiaľ vykonané dôkazy navrhnuté žalobkyňou na preukázanie vzniku a výšky nemajetkovej ujmy, pričom bude treba vyhodnotiť, či v príčinnej súvislosti s nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou došlo u žalobkyne aj k zásahu do jej osobnostných práv (najmä v oblasti súkromia, rodinného a intímneho života), a či tento zásah bol takej intenzity, že odôvodňuje priznanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tomto smere mal súd prvej inštancie vyhodnotiť (a posúdiť) len tie zásahy (a následky), ktoré neboli u žalobkyne už odškodnené (zohľadnené) v rámci priznaného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia.

8. Súd prvej inštancie doplnením dokazovania skutkovo (z výsluchu žalobkyne) ustálil, že žalobkyňa išla rodiť ako úplne zdravá mladá žena. Mala vtedy XX rokov. Na dieťa sa tešila. Po pôrode však nastal kolotoč operácií, bolesti a zúfalstva. Celé roky nezažila nič iné, len operácie, čakanie na operácie, ležanie v nemocnici, strach, najmä strach o dcéru. V nemocnici bola počas prvého roka neustále, nemohla sa o dcéru plnohodnotne starať, ani ju dojsť. Prvé dva mesiace jej síce v nemocnici na H. umožnili, aby bola s ňou, ale každá matka sa teší, že si dieťa odnesie z nemocnice domov a nie, že si dieťa prinesie do nemocnice. Počas týchto dvoch mesiacov musel manžel za nimi chodiť, musel ju kočkovať aj kúpať, pretože ona to v tom stave nemohla robiť. Potom si musel zobrať neplatené voľno, pretože tá situácia už bola neúnosná, musel s dcérou zostať doma, takže rodina tým utrpela aj finančnú ujmu. Manžel bol s dcérou doma približne 6-7 mesiacov, potom sa musel do práce vrátiť a boli nútení dať dcéru do jasli. V štátnych zariadeniach miesto nebolo, museli si zaplatiť súkromné jasle. Žalobkyňa mala o dcéru neustály strach, nepremýšľala o ničom inom, len o tom, aby sa jej niečo nestalo. Táto situácia u nej spustila bludné paranoidné myšlienky. Celé roky prežila v nemocnici, alebo doma. Iný život prakticky nezažila. Nechodila von, predtým chodila na turistiku, na bicykel, na korčule, na plávanie, do divadla, do kina. S jej zdravotným stavom sa tieto veci robiť nedali. Do práce chodiť nemohla, zostala na invalidnom dôchodku. Až v r. 2010 ju zobrali naspäť na jej bývalé pracovisko a mohla robiť aspoň home office. Nebolo to však už jej pôvodné miesto, ale iné zaradenie, za menej peňazí a na dohodu, ale bola vďačná aj za to. Takto pracovala do 21.12.2023, potom dostali dohodári výpovede pre znižovanie stavu. Odvtedy si hľadá prácu, ale je to veľmi ťažké v jej veku, pretože už má XX rokov, ale najmä z hľadiska zdravotných obmedzení. Keďže má inkontinenciu 3. stupňa, nemôže napríklad pracovať v gastronómii, pretože nedostane zdravotný preukaz. V obchode zase nevydrží dlho stáť, pretože má stále bolesti. Čo sa týka práce cez home office, ani toto už nezvláda, pretože sa celé roky cíti, ako by bola v jednej sklenenej bubline. Chýba jej socializácia, chýbajú jej ľudia, a ona potrebuje chodiť medzi ľuďmi. Chodievala na rôzne výstavy, má kamarátku, ktorá je herečka a speváčka, pozývala ju na rôzne predstavenia, ale ona sa bojí, aby sa jej tam nestala nejaká nehoda, stále so sebou vláči plienky, stále musí premýšľať, kde si ich môže vymeniť, či nezapácha, a podobne. Po pôrode mala pocit, akoby jej v intímnej oblasti vybuchla atómová bomba. Intímny život s manželom nemajú žiadny. Od roku 2004 žije

v úplnom celibáte. Keď sa predmetná vec stala, mala XX rokov a v zásade im to rozbilo manželstvo. Žijú síce spolu pod jednou strechou, ale to je všetko. S manželom mali na túto tému veľa rozhovorov. Keď bola žalobkyňa v nemocnici, manželovi pomáhala s dcérou jedna kamarátka, žalobkyňu napádali rôzne myšlienky, pretože chodili spolu dennodenne s dcérou na prechádzky. Mávala tiež stavy strachu, že ju dcéra nebude poznať. Medzi ňou a manželom zavládla nedôvera, najmä z jej strany. Keď sa presťahovali do nového bytu, myslela si, že v ňom začnú nový život, ale nestalo sa. Asi po troch týždňoch sa manžel zo spoločnej spálne odsťahoval a už sa do nej nevrátil. Je jej jasné, že už si nový vzťah s iným mužom nikdy nevytvorí a má obavu, že dcéra si tento model ich vzťahu poniesie so sebou vo svojom živote.

9. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s článkom 19 ods. 1, ods. 2, článkom 40, veta prvá Ústavy Slovenskej republiky. Stotožnil so závermi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý poukázal na to, že na žalovaného, štátnu rozpočtovú organizáciu, sú kladené vyššie nároky ako na iný subjekt. Skonštatoval, že táto inštitúcia postupovala pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobkyňi non lege artis, čo bolo nepochybne preukázané, že žalobkyňa má doživotné následky fyzické aj psychické, že ju žalovaná, nerešpektujúc jej ústavné právo na zdravie, úplne vyradila z plnohodnotného života v mladom veku, že u nej nastali také nezvratné zmeny jej osobnosti, ktoré jej neumožňovali a neumožňujú normálny súkromný a rodinný život, že je sociálne izolovaná, frustrovaná, vyhýbavá, introvertná, rezignovaná, bezmocná, že sa celé roky nemohla plnohodnotne starať o narodenú dcéru, že ju nemohla dojsť a vytvárať si tak materinskú väzbu, že sa nemohla bezstarostne tešiť z jej narodenia, že je odcudzená svojmu manželovi, na ktorom je aj závislá, pretože nízky invalidný dôchodok jej neumožňuje byť samostatnou, že stratou zárobku utrpela finančne sama i jej rodina, že má nízke sebavedomie, že sa už nemôže venovať svojim záujmom, nemôže robiť turistiku, šport, či iné aktivity, má obavy chodiť na kultúrne a iné podujatia, že si nemôže založiť novú rodinu, či nájsť iného partnera, že má obavy, aby si jej dcéra neosvojila model jej spoluzitia s manželom, že tieto útrapy prežíva každý deň, čo je nepochybne následok katastrofálneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie priznal žalobkyňi nemajetkovú ujmu v plnej výške 200.000,- eur ako ju požadovala. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že ujmu, ktorú žalobkyňa utrpela, by rovnako pocítovala každá žena na jej mieste a že jej finančné vyjadrenie je odrazom toho, čo ona sama prežila a prežíva. Bol presvedčený, že len takáto výška nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa osobne považovala za dostačujúcu, je primeraná k zmierneniu trvalých následkov spojených s ťažkým zásahom do jej súkromia. Žalobkyňa bola na svojom zdraví poškodená v mladom, aktívnom a fertílom veku, pričom až do konca svojho života bude konfrontovaná s handicapom spôsobeným zamestnancom žalovanej, pričom nie je bez významu, že ani po tom, čo súdni znalci konštatovali postup non lege artis, nie je žalovaná schopná a ani ochotná, sa jej za tento zničujúci zásah ani len ospravedlniť. Výšku nemajetkovej ujmy ako aj podmienky jej priznania žalovaná nenamietala, ani nijako nerozporovala, preto tieto skutočnosti súd prvej inštancie považoval za nesporné. Zároveň sumu nemajetkovej ujmy určil nielen ako satisfakciu za zničený život žalobkyne od jej mladého veku, ale aj ako sankciu za porušenie dôležitých povinností pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Postup zamestnanca žalovanej nebol totiž výsledkom lekárskeho omylu, ale bol výsledkom hrubej nedbanlivosti, nezodpovednosti, neodbornosti, ľahostajnosti a nekompetentnosti. Nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti žalobkyne si preto nezaslúžilo žiadnu súdnu ochranu a ani ohľaduplnosť. Rovnako súd prvej inštancie vyhovel aj nároku žalobkyne na morálnu satisfakciu vo forme ospravedlnenia. Žalovaná sa na pojednávaní na otázku súdu, že sa žalobkyňi nemieni ospravedlniť, čo súd prvej inštancie považoval za totálny nedostatok empatie a sebareflexie, hraničiaci až s aroganciou, keď minimálne týmto ospravedlnením mohla žalovaná poskytnúť žalobkyňi aspoň určitú mieru vnútorného upokojenia. Vo vzťahu k námietke premlčania opakovane prednesenej žalovanou, súd prvej inštancie poukázal na to, že bol viazaný v tejto otázke právnymi názormi dovolacieho aj odvolacieho súdu a plne sa s nimi stotožnil. V danom prípade nebola žalovanou vznesená námietka premlčania v súlade s dobrými mravmi a ústavným princípom spravodlivosti. Z uvedeného dôvodu na ňu súd prvej inštancie neprihliadol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podala v zákonom stanovenej lehote žalovaná odvolanie. Súdu prvej inštancie vytyka, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1. CSP písm. f), písm. h). Žalovaná opätovne poukázala na premlčaný nárok náhrady nemajetkovej ujmy, ktorý si uplatnila žalobkyňa. Argumentovala závermi z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky, sp. zn. 3Cdo/41/2012 (ZSP 1/2015), z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/249/2014 zo dňa 30.07.2015, z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/151/2012 zo dňa 09.12.2015, z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/441/2013 zo dňa 31.03.2016. Uviedla, že ustanovenie § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť, pričom postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania je výrazom zneužitia práva v neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, (prípadne, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov), či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. Pri tom odkázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/203/2018. Žalovaná bola toho názoru, že v predmetnej veci nie je dôvod odchyliť sa od ustálenej judikatúry. Poukázala na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, konkrétne nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 176/2011, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 176/2011. Podľa žalovanej z ustálenej rozhodovacej praxe vyplýva jednoznačný výklad pre uprednostnenie požiadavky spravodlivého vyriešenia predmetnej veci resp. dobrých mravov pred princípom právnej istoty t. j. pre postup v zmysle § 3 ods. 1 OZ. Poznamenala, že nesprávne právne posúdenie spočívalo v uprednostnení princípu spravodlivého riešenia resp. dobrých mravov v predmetnej veci pred princípom právnej istoty bez naplnenia podstatných náležitostí pre tento postup podľa ustálenej rozhodovacej praxe. Súd prvej inštancie mal podľa jej názoru skúmať, či uplatnením námietky premlčania išlo o výraz zneužitia práva, či hlavnou alebo prevažujúcou motiváciou bol úmysel poškodiť resp. znevýhodniť žalobkyňu, tiež posúdiť zodpovednosť žalobkyne za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Žalovaná preto nepovažovala aplikáciu uprednostnenia princípu spravodlivého riešenia resp. dobrých mravov v predmetnej veci pred princípom právnej istoty bez náležitého právneho posúdenia za zákonnú. Následne namietala výšku žalobkyni uplatneného a priznaného nároku. Argumentovala, že žalobkyni bol priznaný nárok v neprimeranej výške. Poukázala na prípady, kedy ľudia prišli o život a kde bola pozostalým z titulu nemajetkovej ujmy priznaná rozsudkami oveľa nižšie suma. Žalovaná odvolaciemu súdu navrhla, aby predmetný rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, alebo aby tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

11. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa, pričom vo vzťahu k námietke premlčania poukázala na uznesenia dovolacieho a odvolacieho súdu v predmetnej veci. Vo vzťahu k výške uplatnených nárokov uviedla, že žalovaná v priebehu trinásť rokov trvajúceho súdneho konania nepoprela skutkové tvrdenia k zásahu do osobnostných práv žalobkyne a jeho rozsahu, v konaní a ani v záverečnej reči nenamietala oprávnenosť nároku a výšku požadovanej nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie veľmi dôsledne a správne odôvodnil výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Ďalej poznamenala, že poukazovanie na výšku nemajetkovej ujmy pozostalým pri úmrtí poškodeného a s tým spojená psychická ujma, nie je porovnateľná s rozsahom a závažnosťou zásahu do práva poškodenej na zdravie, do práva na súkromie a rodinný život. Záverom dodala, že odvolanie žalovanej, ktorá poukazuje na skutočnosť, že hospodári s prostriedkami verejného zdravotného poistenia a s účelovo viazanými prostriedkami zo štátneho rozpočtu, čo by podľa žalovanej malo byť dôvodom na zníženie nemajetkovej ujmy bolo v úplnom rozpore a nepochopením záverov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

12. V odvolacej replike žalovaná uviedla, že sa pridrižava všetkých podaných písomných a ústnych vyjadrení v danej veci. Zopakovala, že súd prvej inštancie priznal žalobkyni nemajetkovú ujmu v neprimeranej výške.

13. V odvolacej duplike žalobkyňa zotrvala na vyjadreniach k otázke premlčania nároku žalobkyne a podotkla, že súd prvej inštancie v rozhodnutí plne rešpektoval právny názor súdov vyššej inštancie, ktorým bol viazaný.

14. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

15. Žalobkyňa si žalobou zo dňa 17.12.2012 uplatnila tri samostatné nároky a to náhradu za bolestné, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a nárok titulom ochrany osobnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že vo veci bol vydaný (už právoplatný) rozsudok súdu (rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 10C/266/2012-315 zo dňa 30.04.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 14Co/207/2019-405, 14Co/215/2019), ktorým bola vyriešená otázka splnenia podmienok pre priznanie žalobkyňi nároku na bolestné vo výške 9.716,- eur a nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 135.948,- eur (90.632,- eur + 50 % navýšenie). V týchto dvoch nárokoch bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo už len rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým vyhovel žalobe žalobkyne vo veci ospravedlnenia a zaplata 200.000,- eur ako satisfakcie k odčineniu ujmy, ktorá vznikla konaním žalovanej v spojení so zásahom do osobnostných práv žalobkyne. Žalovaná v odvolaní nesúhlasí s vyriešením otázky premlčania práva žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu porušenia jej osobnostných práva a namieta aj samotnú výšku priznanej peňažnej satisfakcie za nemajetkovú ujmu. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už v skoršom rozhodnutí odvolacieho súdu v tejto veci sp. zn. 14Co/207/2019, 14Co/215/2019 zo dňa 18.10.2022 poukázal na to, že sa prikláňa k názoru vyslovenému Najvyšším súdom SR v jeho rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/65/2013 a to, že „ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení I. a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného (R 1/2015, sp. zn. 7Cdo/65/2013)“. Hoci si odvolací súd bol vedomý aj opačného názoru prezentovaného v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 426/2014, vyššie uvedený názor považoval za spravodlivejší, nakoľko záver, že rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví. Z ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti, zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti (práva na súkromný a rodinný život). Vzhľadom k tomu bol potom odvolací súd toho názoru, že žalobkyňa sa mohla v konaní (popri nároku na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia) domáhať i nárokov z titulu ochrany osobnostných práv. Navyše nárok z titulu ochrany osobnosti v podobe zadosťučinenia vo forme písomného ospravedlnenia (tzv. morálna satisfakcia) je odlišným nárokom od peňažného nároku v podobe náhrady nemajetkovej ujmy, a tento (už vzhľadom na svoju nepeňažnú povahu) ani nemôže byť krytý peňažným nárokom na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

16. Pokiaľ žalovaná v odvolaní znovu otvára otázku premlčania práva žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti odvolací súd v skoršom uznesení č. k. 14Co/30/2024-476 zo dňa 30.04.2024 (bod 26 odôvodnenia) s poukazaním na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/34/2023 zo dňa 31.01.2024 vyslovené v tejto sporovej veci práve k riešeniu otázky premlčania konštatoval, že v danom prípade s prihliadnutím na skutočnosť, že nesprávny postup pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti sa uskutočnil 04.11.2004 a zdravotný stav (i v psychickej rovine) žalobkyne sa po jeho progresívnom zhoršovaní (viď str. 36 znaleckého posudku č. 23/2018) ustálil až vo februári 2012, je potrebné konštatovať, že použitie korektívu dobrých mravov (vo vzťahu k uplatnenej námietke premlčania) je v špecifickom prípade žalobkyne celkom namieste. Na žalovanou

vznesenú námietku premlčania (vo vzťahu k uplatnenej nemajetkovej ujme), pre jej rozpor s dobrými mravmi, nebolo teda možné prihliadnuť.

17. Ak súd vyššej inštancie zruší rozhodnutie súdu nižšej inštancie a vec mu vráti na ďalšie konanie, je súd nižšej inštancie viazaný právnym názorom vysloveným v rozhodnutí vyššieho súdu. To znamená, že je povinný rešpektovať právne závery, ktoré vyšší súd v danej veci zaujal. Súd nižšej inštancie nemôže v tej istej veci rozhodnúť v rozpore s týmto právnym názorom. Táto viazanosť vyplýva z procesných predpisov a slúži na zabezpečenie jednotnosti rozhodovania a právnej istoty účastníkov konania (§ 391 odsek 2, § 455 CSP). Súd prvej inštancie preto správne ako nedôvodnú námietku premlčania práva žalobkyne odmietol a otázku premlčania práva žalobkyne pri nezmenenom skutkovom stave považuje odvolací súd aj naďalej za vyriešenú a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

18. Tým zostala nevyriešenou už len namietaná otázka satisfakcie, respektíve výšky peňažného odškodnenia za to, že postup non lege artis na strane žalovanej nemocnice zasiahol do osobnostných práv žalobkyne. Úlohou súdu prvej inštancie v nasledujúcom konaní po zrušení skoršieho rozhodnutia bolo vyhodnotiť, či v príčinnej súvislosti s nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou došlo u žalobkyne aj k zásahu do jej osobnostných práv (najmä v oblasti súkromia, rodinného a intímneho života), a či tento zásah bol takej intenzity, že odôvodňuje priznanie aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tomto smere mal súd prvej inštancie vyhodnotiť len tie zásahy (a následky), ktoré neboli u žalobkyne už odškodnené (zohľadnené) v rámci priznaného nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia.

19. Sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje stratu príležitostí zapojiť sa do rôznych sfér uplatnenia v živote, a to trvale, z dôvodu pretrvávajúcich zdravotných obmedzení. Zákon dáva dôraz na dopady trvalých zdravotných následkov do sféry poškodeného a zakladá právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ako odčinenie nemajetkovej ujmy spojenej s trvalým poškodením zdravia (§ 2 zákona č. 437/2004 Z. z.). Tá má pokrývať útrapy spojené s pretrvávajúcim narušením telesnej integrity, straty životných príležitostí a možností, straty schopnosti, ťažkosti a nepohodlie spojené s prekonávaním zdravotných následkov. Už priznanie základného odškodnenia teda predpokladá, že doterajšie možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti sú v dôsledku poškodenia zdravia objektívne obmedzené. Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, keď možnosti poškodeného uplatniť sa v živote sú veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v čase pred vznikom škody prichádza do úvahy aj zvýšenie odškodnenia. Úsudok súdu o primeranosti zvýšenia odškodnenia vychádza jednak z konkrétnych, individuálne určených okolností posudzovanej veci, jednak zo všeobecnej skúsenosti súdu s prihliadnutím na iné prípady podobného typu.

20. Právo na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka je právom, ktorého základnou úlohou je zabezpečenie rešpektovania osobnosti človeka a jeho súkromného života. Oblasťou súkromia je aj ľudská dôstojnosť, osobná česť, tiež vnútorná potreba sociálneho kontaktu a sociálneho začlenenia a rozhodovanie o vlastnej duševnej a telesnej integrite.

21. Konkurencia inštitútov náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv bola predmetom rozhodovacej činnosti ústavného súdu, ktorý v tomto smere zdôraznil, že jednotlivé čiastkové nároky odškodnenia za SSU a náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby sú hodnotené na základe sčasti totožných, resp. príbuzných skutkových okolností, čo môže zväzdať k ich stotožňovaniu. Ide však o odlišné nároky, pri ktorých sa nevylučuje situácia, že s určitým skutkovým javom bude spojený vznik oboch takýchto nárokov (rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 22/2024). V zbierkovom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, R 1/2015, z ktorého záverov vychádzal ústavný súd aj vo veci sp. zn. I. ÚS 22/2024 bolo zdôraznené, že premisa, podľa ktorej rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby a práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví (zákon č. 437/2004 Z. z. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-437/2004>>). Najvyšší súd v označenom rozhodnutí akcentoval, že zo žiadnych ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-437/2004>> nemožno vyvodiť, žeby sa náhrada za bolesť a SSU poskytovali aj za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti (dôstojnosť a právo na súkromný a rodinný život). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti a vyvážiť a zmierniť nepriaznivý

následok neoprávneného zásahu a poskytnúť ochranu osobnosti fyzickej osoby. Zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity (SSU) je poskytnutie relutárnej náhrady za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho dôsledkov, resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky na životné úkony poškodeného a na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.

22. Rovnaké následky však nie je možné uplatňovať aj z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a aj z titulu neoprávneného zásahu do osobnostných práv.

23. Súd prvej inštancie správne dôvodil, že postup non lege artis žalovanej vyvolal aj zásah do osobnostných práv žalobkyne, a že tento bol tak intenzívny, že k odčineniu ujmy tým vzniknutej okrem ospravedlnenia je na mieste poskytnúť aj primerané zadosťučinenie v peňažnej forme. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka, teda na základe ochrany osobnosti, je ale rozhodujúcim kritériom proporcionalita, na ktorú súd prihliada ex offa, bez ohľadu na tvrdenia a námietky subjektov konania. Toto kritérium zabezpečuje, že priznané zadosťučinenie je primerané závažnosti zásahu do osobnostných práv, jeho dôsledkom a okolnostiam, za ktorých k zásahu došlo. Súd je preto povinný sám (ex offa) posúdiť, či priznaná suma zodpovedá povahe a intenzite zásahu, a nemôže sa spoliehať na návrhy alebo tvrdenia strán, respektíve na to ako sa k tejto veci stavia žalovaný v spore (žalovaná v podaní zo dňa 07.01.2016, č. I. spisu 188 predniesla bez vecného podloženia námietku aj do výšky nároku na nemajetkovú ujmu). Proporcionalita pritom zároveň zaručuje, že náhrada nemá represívny charakter, ale plní svoju kompenzačnú a satisfakčnú funkciu, pričom rešpektuje zásadu spravodlivého vyváženia práv poškodeného a pôvodcu zásahu. Súd prvej inštancie správne pri stanovení výšky zadosťučinenia prihliadol k závažnosti následkov vzniknutej ujmy a k okolnostiam, za ktorých k zásahu do práv žalobkyne došlo, avšak princíp proporcionality náhrady nemajetkovej ujmy nepoužil správne, pretože nezohľadnil čiastky priznávané v iných porovnateľných konaniach a najmä to, že psychické útrapy spojené s následkami poškodenia žalobkyne, na ktoré pri svojom rozhodovaní prihliadal, zjednodušene vyjadrené z poškodenia hrubého čreva, z perforovania pošvy, čo vyvolalo nutnosť vývodu, vážne následky spojené s vylučovaním, nemožnosť otehotnenia, stratu schopnosti intímneho styku, vážne psychické ťažkosti a neschopnosť práce v XX. roku jej života, kedy bola na vrchole produktívnych síl, definoval už ako dôvody pre ktoré žalobkyňa o 50 % navýšila uplatnenú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (rozsudok č. k. 10C/266/2012-315 zo dňa 30.04.2019, bod 58,61 odôvodnenia). Dôvodom pre priznanie nároku z titulu neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne potom zostal len následok spočívajúci v strate prežívania zážitku materstva, prežitia radosti z rodičovstva, ktoré vystriedal strach o dieťa, strach z neschopnosti postarať sa o dcéru, pocit hanby z vykonávania fyziologických potrieb. Chybne vykonaný pôrod žalobkyne lekárom žalovanej totiž ovplyvnil jej celý nasledujúci život iným prežívaním, než ktoré si žalobkyňa ako prvoroďička plánovala a priala.

24. Pri posudzovaní primeranosti navrhovanej satisfakcie za nemajetkovú ujmu vzniknutú porušením osobnostných práv fyzickej osoby musí súd vychádzať z celkovej povahy prípadu a z jeho konkrétnych okolností. Princíp proporcionality predpokladá porovnanie navrhovanej náhrady s čiastkami priznanými v obdobných prípadoch zásahu do osobnostných práv, v podmienkach tejto veci do práva na súkromie a ľudskú dôstojnosť. Cieľom je dosiahnuť relatívne spravodlivé určenie výšky náhrady, a to s prihliadnutím na iné rozhodnutia v porovnateľných konaniach. Prípady, ktoré by boli priamo porovnateľné s prejednávanou vecou nie sú v slovenskej justičnej praxi bežné. Pre účely odôvodnenia primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy je možné pre porovnanie použiť prípad prejednaný vo veci Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 6Co/90/2023, kde bolo žalobkyňi priznaných 40.000,- eur za nemajetkovú ujmu spočívajúcu v strate prežitia radosti z materstva z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia cytologickej vzorky, čo viedlo u žalobkyne k rozvinutiu onkologického ochorenia s výsledkom hysterektómie, a teda k definitívnej strate z radosti mať vlastné dieťa. Odlišnosť je v tom, že žalobkyňa v preskúmvanej veci bola pripravená prežívaním útrap spojených s pochybením zdravotníckeho zariadenia o radosť zo začínajúceho materstva, kým vo veci 6Co/90/2023 žalobkyňa takúto radosť ani len čiastočne nezažije.

25. Pre účely odôvodnenia primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy je možné pre porovnanie použiť aj prípady, kedy dieťa zomrie (aj pri pôrode) v dôsledku non lege artis poskytnutej zdravotnej starostlivosti, pretože s prejednávanou vecou ich spája dôsledok fatálneho ovplyvnenia budúceho osobného života poškodených, orientovaný z dôvodu pochybenia zdravotníckeho zariadenia iným spôsobom ako by to bolo pri pravidelnom usporiadaní života.

26. Vo veci Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co 88/2021 zo dňa 23.11.2022, bola každému z rodičov priznaná suma 25.000,-eur za zásah do osobnostných práv spôsobený úmrtím prvého dieťaťa pri pôrode. Vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/152/2020 zo dňa 23.09.2021 bola potvrdená náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv spôsobený úmrtím dieťaťa pri pôrode matke v sume 30.000,- eur. Vo veci rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Co/489/2023 zo dňa 19.11.2015 bola potvrdená náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv spôsobený úmrtím dieťaťa pri pôrode matke v sume 23.333,- eur.

27. Porovnateľnými sú aj vec na Najvyššom súdom SR vedená pod sp. zn. 6Cdo/168/2010, kde bolo rodičom zomrelej maloletej dcéry priznaných po 33.194 eur a kde pochybenie pri zdravotnej starostlivosti spočívalo v tom, že v kritickom čase (r. 1981) už bola k dispozícii (i keď obmedzene) ultrasonografická diagnostika a katetrizácia srdca, za pomoci ktorých bolo možné potvrdiť, prípadne vyvrátiť správnosť diagnózy srdcovej vady. Súd tu dospel k záveru, že v danom prípade bolo nevyhnutné vykonať aj náročnejšie diagnostické vyšetrenie a tak predísť možnému prípadnému omylu pri stanovení správnej diagnózy srdcovej vady. Ak takto žalovaná (jej lekári) pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nepostupovala, nehodnotila zistiteľný stav podľa súčasných poznatkov lekárskej vedy a teda jej konanie pri výkone zdravotníckych služieb považoval za postup non lege artis. V prípade rozhodnutia Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/18/2013 bolo priznaných 20.000 eur matke zomretého maloletého syna, pričom pochybenie pri výkone zdravotnej starostlivosti spočívalo v tom, že po prijatí pacienta a následnej stabilizácii jeho zdravotného stavu neboli použité všetky vyšetrovacie metódy, okrem štandardných vyšetrovacích metód. Ďalšie metódy mohli prípadne odhaliť všetky nástrahy súvisiace s charakterom zranenia pacienta a na ich základe by sa pri súčasnej úrovni zdravotníckej starostlivosti dalo predísť náhlemu zhoršeniu zdravotného stavu, ktoré viedlo až k smrti pacienta. K pochybeniu tak došlo pri použití vyšetrovacích metód na komplexné zistenie zdravotného stavu pacienta a pri náhlom zhoršení jeho stavu tiež nesprávnym postupom pri oživovaní pacienta, a to hlavne z hľadiska včasného poskytnutia prvej pomoci. V prípade rozhodnutia Krajského súdu Trnava sp. zn. 9Co/17/2012 bolo priznaných 16.596 eur matke vydatej plnoletej dcéry, pričom pochybenie pri zdravotnej starostlivosti spočívalo v neúplnej diagnostike urologického ochorenia pri hospitalizácii a neaplikovaní adekvátnej liečby s následkom smrti pacienta pre rozvoj sepsy a multiorgánové zlyhanie. V prípade Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/70/2021 bola za úmrtie maloletej dcéry rodičom v dôsledku non lege artis postupu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 30.000,- eur.

28. Uplatnená suma náhrady nemajetkovej ujmy 200.000,- eur, napriek tomu, že odvolací súd nezľahčuje vzniknutú ujmu žalobkyne a jej následky, v porovnaní s vyššie uvedenými prípadmi nie je primeraná, odvolací súd ju považuje za excesívnu. Pri zohľadnení toho, že nie je možné sumy priznané v iných obdobných veciach preberať mechanicky bez toho, aby súd zohľadnil, že cena peňazí je v súčasnosti tiež iná, ako tomu bolo niekoľko rokov dozadu, a teda aby zohľadnil aj efekt inflácie, ujmu žalobkyne na osobnostných právach podľa názoru odvolacieho súdu spočívajúcu v následku straty prežitia zážitku z prirodzeného materstva, prežitia radosti z rodičovstva, ktoré vystriedal strach o dieťa, strach z neschopnosti postarať sa o dcéru, strach zo zápachu z vykonávania fyziologických potrieb, teda všeobecne povedané v strate prežitia, ktoré si žalobkyňa plánovala a priala primerane vyvažuje suma 15.000,-eur, keď súd prvej inštancie aj pre dôvody psychickej ujmy zo straty ďalšieho materstva, zníženia kvality manželského života, rodičovskej funkcie, dôstojnosti pri vylúčení, respektíve práve preto, že žalobkyňa v tomto smere utrpela na svojej osobnosti jej priznal zvýšenie SSU o 50 %. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 15.000,- eur potom adekvátne zohľadňuje význam zostávajúcich narušených chránených osobnostných hodnôt (neprekrytých vyriešením sťaženia spoločenského uplatnenia). Strach žalobkyne o dieťa, zo straty schopnosti výkonu rodičovstva a strach z následkov jej fyziologických funkcií (zo zápachu) boli objektívneho charakteru a bolo nimi podľa názoru odvolacieho súdu dotknuté základné osobnostné právo na rodičovstvo a dôstojnosť. Tento strach umocňuje aj to, že následky poškodenia žalobkyne boli riešené dlhodobo a plynutie času tento strach nezmenšoval. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I, ktorým žalovanej uložil povinnosť ospravedlniť sa žalobkyňi postupom podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdil. Žalovaná proti tomuto výroku rozsudku súdu prvej inštancie okrem nedôvodnej a v základe neopodstatnenej námietky premlčania vecné argumenty nepredniesla. Vo výroku II, ktorým súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyňi peňažné zadostučinenie 200.000,- eur rozsudok postupom podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

29. Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu nevyžadovalo potrebu doplnenia prípadne zopakovania dokazovania na pojednávaní, keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu (t. j. potrebnom pre rozhodnutie) zistil skutkový stav veci. Podľa § 384 CSP odvolací súd zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu sám iba vtedy, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V danej veci však odvolací súd nebol názoru, že by súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí tak vychádzal iba zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie.

30. Vzhľadom na čiastočnú zmenu rozsudku súdu prvej inštancie rozhodoval odvolací súd znovu podľa § 396, § 453 odsek 3 v spojení s § 255 odsek 1, § 262 odsek 1 CSP o nároku na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania. Žalobkyňa mala plný úspech v časti žaloby o náhradu za bolestné, o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, kde čiastočne išlo o vec (zvýšenie SSU), v ktorej rozhodnutie záviselo od úvahy súdu. Úspešná bola aj v právnom základe žaloby o ochranu osobnosti, keď rozhodnutie o zadosťučinení aj tu záviselo od úvahy súdu a preto sa skutočnosť, že v tejto žalobe bolo žalobkyni vyhovené len čiastočne nemôže premietnuť do nároku na náhradu trov konania. Z uvedených dôvodov potom žalobkyni patrí plný nárok na náhradu trov konania.

31. V konaní vznikli trovy aj Slovenskej republiky (štátu). Tieto spočívajú v istine vyplatenej na odmenu znalca S. Bc. S. I. za znalecký úkon (uznesenie č. k. 10C/266/2012-207, doklad o úhrade č. I. 290). Civilný sporový poriadok neobsahuje výslovnú úpravu práva štátu na náhradu výdavkov, ktoré platil. Z uvedeného dôvodu, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia Civilného sporového poriadku <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-160/2015>> na otázku náhrady trov konania štátu je potom potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok. Takýmto požiadavkám najlepšie vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má právo na náhradu trov konania, ktoré platil, podľa výsledku sporu. Výsledku v spore zodpovedá rozhodnutie, aby tento nárok uspokojila v plnení neúspešná žalovaná.

32. V zmysle § 262 odsek 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

33. Odvolací súd postupom podľa § 224 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP opravil zrejmu nesprávnosť spočívajúcu v označení miesta trvalého pobytu žalobkyne v záhlaví preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým podľa zápisu v Registri obyvateľov SR je Gronárska 68, Bratislava.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Máte právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 odsek 2 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).